

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2015/4051-0

Saksbehandler: Tore Tøddås

Dato: 05.06.2015

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Børgefjell nasjonalparkstyre	17/2015	23.06.2015

Søknad om dispensasjon til helikopterlanding i Børgefjell sommer 2015 TOV-prosjektet – NINA

Forvalters tilrådning:

Med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48 (Jf. § 4 i verneforskriften for Børgefjell/Byrkije nasjonalpark) har Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyre fattet følgende vedtak:

- *Norsk institutt for naturforskning (NINA) ^v/prosjektleder Nina Elisabeth Eide gis dispensasjon fra § 3 pkt. 6.1 i verneforskriften for bruk av helikopter til frakt av materiell, utstyr og feltteam i forbindelse forskningsarbeid i Børgefjell/Byrkije nasjonalpark.*
- *Dispensasjonen gjelder for to (2) turer/flyginger med fire (4) landinger ved henholdsvis Litle Kjukkelen (øst av Bisseggelva), hytta ved Nedre Båttjørna, oppi lia sør for Vestre Tiplingen og hytta i Ranserdalen.*
- *Dispensasjonen gjelder i perioden 3. august – 17. august 2015.*
- *Ferdselen skal utføres på en mest mulig skånsom måte med hensyn til dyre- og fuglelivet i området. Vi gjør spesielt oppmerksom på at det tas hensyn til fjellreven.*
- *Dersom det er rein i området skal det også tas hensyn til denne. Før flyging skal Byrkije Sijte ^v/Tor Enok Larsen kontaktes på telefon 416 47 755 og tilsvarende Tjåehkere Sijte ^v/Algot Jåma på telefon 970 92 014 for å få oversikt over hvor reinen befinner seg og slik kunne unngå unødig forstyrrelse.*

Begrunnelse

Kunnskap er viktig for forvaltningen av Børgefjell nasjonalpark. Informasjonen som samles inn i forskningsprosjektet vil øke kunnskapsgrunnlaget og være med på å danne et godt grunnlag for den framtidige forvaltningen. Søknaden gjelder motorferdsel ifb med pågående prosjekt. Bruk av helikopter er en effektiv og skånsom metode for transport av nødvendig utstyr og personell og vil gi best mulig utnyttelse av feltsesongen.

Hjemmelsgrunnlag

- Forskrift om verneplan for Børgefjell, vedlegg 1, vern av Børgefjell/Byrkije nasjonalpark, Grane, Hattfjelldal, Røyrvik og Namsskogan kommuner, Nordland og Nord-Trøndelag
- Lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven)

Saksopplysninger

Søknaden fra NINA begrunnes med logistiske utfordringer basert på erfaringene fra tidligere feltsesonger. Det er etablert 3 høydegradienter for overvåking av vegetasjonsstruktur relatert til klima- og beitepåvirkning og 3 felter for overvåking av lemen spesielt. Disse feltene ønskes fulgt opp inneværende sommer (jf. egen tillatelse). Det søkes om 2 helikopterturer/flyginger med tilsammen 4 landinger ved oppstart av feltperioden.

Mat og utstyr settes ut ved de etablerte overvåkingsfeltene; vest for Litle Kjukkelen (øst av Bissegelva), ved hytta ved Nedre Båttjørna, oppi lia sør for Vestre Tiplingen og ved hytta i Ranserdalen. Feltgjengen settes av til slutt og vil gå mellom lokalitetene. Mat brukes opp underveis og alt utstyr vil tas med på rundturen og bæres ut igjen ved avslutning av arbeidet.

Utsetting og gjennomføring av feltarbeidet koordineres med Per A. Lorentzen, Statskog Fjelltjenesten.

Børgefjell/Byrkije nasjonalpark ble etablert ved kgl. res. av 9. august 1963 og seinere utvida i 1973 og 2003. Formålet med Børgefjell/Byrkije nasjonalpark er å bevare et stort naturområde tilnærmet fritt for tekniske inngrep, med store villmarksprega områder for å sikre biologisk mangfold og et naturlig forekommende plante- og dyreliv med bl.a. trua og sårbare arter, samt å ta vare på geologiske forekomster og kulturminner. Ivaretagelse av naturgrunnlaget innenfor nasjonalparken er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne brukes til reindrift.

I følge § 3, punkt 6.1 i verneforskriften er motorisert ferdsel forbudt på land og i vatn, og i lufta under 300m. Etter naturmangfoldlovens § 48, som erstatter de generelle unntaksbestemmelsene i verneforskriftens § 5, kan forvaltningsmyndigheten gjøre unntak fra vernevedtaket dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig. Søknaden skal også vurderes etter prinsippene i naturmangfoldlovens §§ 8 til 12. Dette går særlig på kunnskapsgrunnlaget, føre-var-prinsippet, økosystemtilnærming og samlet belastning.

Forskningsarbeidet som skal gjøres er viktig for å øke kunnskapen om høyfjellsøkosystemene generelt, og i Børgefjell spesielt. På denne bakgrunn har Arbeidsutvalget for nasjonalparkstyret gitt dispensasjon til selve forskningsarbeidet. Avstandene i Børgefjell er en utfordring opp mot å få gjennomført mest mulig forskning med tilgjengelig personell i en kort feltsesong. Bruk av helikopter er en skånsom og svært effektiv måte å frakte ut nødvendig materiell og utstyr på. Støy fra helikopter kan gi forbigående forstyrrelse på fugle- og dyrelivet. Flygingen er begrenset til to turer til fire angitte områder. Søker har god kunnskap om hvor fjellrevhi befinner seg og nasjonalparkstyret forutsetter at landing ikke skjer nært slike. Flygingen skjer også såpass seint i sesongen at det ikke er mange hekkende fugl som fremdeles ligger på reir, men er til en viss grad mobile. Flygingen vil medføre støy, men med de begrensninger som er lagt anser vi det som lite sannsynlig at dette vil gi

nevneverdige negative konsekvenser. Dette gjelder også fjellreven som NINA har svært god oversikt over hvor oppholder seg i nasjonalparken.

NINAs årsrapporter om terrestrisk naturovervåking i Børgefjell, NINA Minirapport 508 som oppsummerer forskningsresultater så langt, samt NINAs sårbarhetsanalyse danner et godt og tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag for å fatte vedtak i saken (Jf. Nml. § 8). Tilbakemeldinger fra NINA om de data som er innsamlet og hvordan undersøkelsene er gjennomført de seinere år vil ved neste søknadsrunde kunne legge grunnlag for andre vurderinger og eventuelt vilkår for dispensasjon. Føre-var-prinsippet kommer kun til anvendelse i situasjoner der man ikke har slik tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag, jf. naturmangfoldloven § 9.

Metodene er utprøvd over flere år og gir erfaringsmessig minimal effekt på verneformålet. Søker har også god kunnskap om hvor fjellrevhi befinner seg. § 9 tillegges derfor liten vekt i denne saken.

Dispensasjonen er en videreføring av tidligere dispensasjoner og vil ikke medføre økt belastning på naturverdiene i Børgefjell. Nml. § 10 tillegges derfor liten vekt i saken. Hvis aktiviteten medfører skader på naturverdiene i Børgefjell skal kostnadene med retting av skadene dekkes av tiltakshaver (Jf. Nml. § 11).

Vedlegg:

Søknad om dispensasjon til helikopterlanding i Børgefjell sommer 2015 TOV-prosjektet - NINA

Børgefjell nasjonalparkstyre
Postboks 2600
7734 STEINKJER

Deres ref:

Vår ref: 466/2015-475.1
Stad: Trondheim
Dato: 4. juni 2015

Søknad om helikopterlandingstillatelse august 2015

Jeg viser til tidligere korrespondanse rundt vår forskning i Børgefjell, og gjeldende dispensasjoner (432.3 - 2014/4416, gjeldende ut august 2015), samt statusrapport for den pågående forskningen (2006-2013).

Av logistiske grunner ser vi oss nødt til å sette ut feltlaget som gjennomfører feltarbeidet med helikopter. Vi søker derfor om dispensasjon til landing med helikopter i Børgefjell nasjonalpark.

Det er planlagt en sammenhengende feltperiode i Børgefjell fra 3. – 17. august, hvor et feltteam på fire personer vil gjennomføre registreringsarbeidet, ledet av Nina Myhr, NINA.

I utgangpunktet trenger vi to helikopterløft for å få ut mat, utstyr og folk. Vi søker derfor om dispensasjon til to helikopterturer med totalt fire landinger, hvor mat og utstyr settes ut ved de etablerte overvåkingsfeltene; vest for Litle Kjukkelen (øst av Bisseggelva), ved hytta ved Nedre Båttjørna, oppi lia sør for Vestre Tiplingen og ved hytta i Ranserdalen, hvor også folk settes av til slutt. Herfra vil feltgjengen gå mellom lokalitetene, mat brukes opp underveis og alt utstyr vil tas med på rundturen og bæres ut igjen ved avslutning av arbeidet.

Utsetting og gjennomføring av feltarbeidet koordineres med Per A. Lorentzen, Fjelltjenesten-Statskog. Vi vil så langt mulig prøve å samkjøre med andre der dispensasjoner er gitt (f. eks. Statskog eller reindrifta) og mottar gjerne tips om aktuelle datoer og kontaktpersoner. Søknad er også sendt til Statskog som grunneier.

Dersom det er behov for utfyllende opplysninger, ta kontakt på telefon 957 04 383.

Med vennlig hilsen,

Nina E. Eide, prosjektleder (Sign.)
Seniorforsker ved terrestrisk avdeling NINA, Trondheim